

0139600008

Reçu CLT / CIH / ITH

Le 31 MARS 2017

N° 0170

KULTURNA BAŠTINA > Registar kulturnih dobara

PRETRAŽIVANJE KULTURNIH DOBARA

Opći podaci o kulturnom dobru

Naziv:

Pravni status: -

Vrsta: -

Klasifikacija: -

UNESCO zaštićta: -

Smještaj kulturnog dobra

Mjesto:

Općina/grad:

Županija:

Katastarska općina:

Katastarska čestica:

Slobodna pretraga:

Traži

Očisti traženje

Napomena: Uvjeti pretraživanja predviđeni su za lakši pronalazak željenog kulturnog dobra. Potrebno je unijeti minimalno jedan uvjet pretraživanja i izlistat će vam se sva kultura dobra koja sadrže navedeni uvjet. Ako želite precizniju pretragu definirajte i dodatne uvjete među ponuđenima

[Povratak](#)**Više naselja, Međimurska popevka**

Oznaka dobra: Z-6031

Pravni status: **zaštićeno kulturno dobro**

Vrsta: **nematerijalno kulturno dobro**

Klasifikacija: **običaji, obredi i svečanosti**

UNESCO zaštićta: **ne**

Smještaj

Adresa: -

Mjesto: **Više naselja**

Općina/grad: -

Županija: -

Nadležni konzervatorski odjel

Naziv: **Konzervatorski odjel u Varaždinu**

Adresa: **Gundulićeva 2, 42000 Varaždin**

Telefon: **042/ 201-850**

Email: zeljko.trstenjak@min-kulture.hr

Vrijeme nastanka: -

Autori: -

Opis dobra

Međimurska popevka neizostavan je dio današnje tradicijske kulture Međimurske županije te omiljen i prepoznatljiv glazbeno-tradicijski znak hrvatskog identiteta, koja pozornost privlači i izvan državnih granica. Međimurska popevka sastoji se od stihova koji se pjevaju na melodiju (vižu), oblikujući pjesmu (pesem). Prema starosti stihova i prema metričkoj strukturi melodije, napjevi se mogu grupirati u starije (mitske tematike, pjevane uz kolo, ispjevane u mješovitoj mjeri i u tzv. prirodnim ljestvicama) i u novije napjeve (o stvarnim događajima i ličnostima, razgranate melodije i ujednačene metričke strukture), a po oblikovno-stilskom i motivsko-tematskim obilježjima na epske i lirске pjesme. Najstariji pronađeni tekstualni zapisi međimurskih tradicijskih pjesama datiraju na kraj 16. st. (Mariborsko-prekomurskoj/Martjanskoj pjesmarici l.), melografirani u 17. stoljeće (Pavlinski zbornik, Dmjanska pjesmarica). Od 1995. godine do danas, između 66 međimurskih kulturno-umjetničkih udruga Zajednica hrvatskih kulturno-umjetničkih udruga Međimurske županije okuplja pedesetak društava koja njeguju međimurske tradicijske napjeve. Zajedno s pojedinim glazbenicima, one se redovito predstavljaju na tradicijskim kulturno-glazbenim lokalnim, državnim i regionalnim manifestacijama, među kojima se ističu one županijske: Smotra hrvatske pučke popijevke iz Međimurja Međimurske popevke u Nedelišću (od 1971.), Smotra izvornog međimurskog folkloru u Donjoj Dubravi (od 1974.), Smotra pjevačkih zborova i vokalnih skupina Međimurja (od 1999.), Smotra starih međimurskih narodnih i sakralnih pjesama Pjesmarica naših mamica u Ivanovcu (od 2005.), Smotra dječje međimurske popevke u Martinu na Muri (od 2008.) i druge. Njegovanju i očuvanju tradicijskih međimurskih napjeva proteklih je desetljeća znatno pridonijela Smotra Međimurske popevke u Nedelišću, utemeljena 1971. i posvećena upravo tradicijskom pjevanju Međimurja. Oni su još uvijek živa glazbena tradicija i čimbenik društvenog povezivanja uz periodička neslužbena obiteljska i prijateljska okupljanja Međimurki i

Međimuraca (rodendanska, imendanska, svadbena, proštenjarska, novogodišnja i radna – berba uroda, gradnja kuće...), doprinoseći istodobno i ugledu istaknutih glazbenih osobnosti (pjevačica i pjevača, solistica i solista, kantorica i kantora, zborovotkinja i zborovođa, glazbenih pedagoginja i pedagoga i sl.).

CULTURAL HERITAGE > Register of Cultural Goods

SEARCH OF CULTURAL GOODS			
General Information on the cultural good		Location of the cultural good	
Name:		Place:	
Legal status:	-	Municipality/city:	
Type:	-	County:	
Classification:	-	Cadastral county:	
UNESCO protection:	-	Cadastral lot:	
Free search:		Search	Clear search

Note: The search items are geared at easily finding the requested cultural good. When entering one search item, all the cultural goods containing the given word will be listed. For a more detailed search define additional items among the ones offered.

Back

Various settlements, Međimurska popevka

Ref. number of the good: Z-6031	
Legal status:	Protected cultural good
Type:	Intangible cultural good
Classification:	customs, rituals and festivities
UNESCO protection:	No
Location	
Address:	-
Town:	a number of settlements
Municipality/town:	-
County:	-
Competent conservation department	
Name:	Conservation department in Varaždin
Address:	Gundulićeva 2, 42000 Varaždin
Telephone	042/ 201-850
E-mail	zeljko.trstenjak@min-kulture.hr
Date of text:	-
Authors:	-

Description of the good

Međimurska popevka, a traditional folk song from the Međimurje region, is an essential part of the existing traditional culture of the Međimurje County and a loved and recognizable musical and traditional feature of Croatian identity that attracts attention beyond state borders. The Međimurska popevka consists of verse lines sung to a melody (*viža*) and thus forming a song (*pesem*). According to the age of the verses and metric structure of the melody, the songs can be grouped into older forms (mythical in theme and sung to the wheel dance, sung in a mixed scale and in so called natural scales) and more contemporary verses (dealing with real events and people, of a more diversified melody and even metrical structure) while according to their formative-stylistic and motif-thematic features they can be divided into epic and lyric. The oldest textual recordings of the Međimurska popevka, dating from the late 16th century (the Maribor-Prekmurja/Martjanska song book I), were musically noted in the 17 century (Pauline Compendium, Dmanj Song book). Since 1995, among the 66 existing Međimurje cultural associations, about fifty of them are organised into the Community of Croatian Cultural Associations of the Međimurje County (Zajednica HKUU MŽ) to curate traditional Međimurska popevka. Together with individual musicians they regularly participate in traditional cultural and musical, local, national and regional events. The most prominent ones are those held at the county level: *Međimurske popevke* (Festival of Croatian Međimurje Folksongs) in Nedelišće (since 1971), *Smotra izvornog međimurskog folklor*a (Festival of Original Međimurje Folklore) in Donja Dubrava (since 1974), *Smotra pjevačkih zborova i vokalnih skupina Međimurja* (Festival of Međimurje Choruses and Vocal Groups, since 1999), *Pjesmarica naših mamica* (Festival of old Međimurje Folk and Sacral songs in Ivanovac (since 2005), *Smotra dječje popevke* (Festival of Međimurje Children's Songs in Martin na Muri - since 2008) and others. *Međimurske popevke* the Festival of Međimurje Songs in Nedelišće, founded in 1971, devoted exclusively to Međimurje traditional songs is contributed with cultivation and preservation of traditional Međimurska popevka in recent decades. They remain a form of live musical tradition and an element of social cohesion during periodical informal gatherings of families and friends in Međimurje (birthdays, name day celebrations, weddings, marriage proposals, New Year's celebrations and work related events (harvests, house building...), contributing to the reputation of renowned individuals (singers, soloists, cantors, choirmasters, music pedagogues, etc.).

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Klasa: UP/I- 612-08/13-06/ 0128

Ur. broj: 532-04-01-02/9-13-1

Zagreb, 14. lipnja 2013.

Ministarstvo kulture na temelju članka 12. stavka 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, Ispravak 87/09, 88/10, 61/11) i članka 20. stavka 1. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 89/11) donosi

R J E Š E N J E

Utvrđuje se da **Međimurska popevka** ima svojstvo nematerijalnoga kulturnog dobra u smislu članka 9. stavka 1. alineje 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

1.

Za kulturno dobro iz točke 1. ovoga Rješenja utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite:

- osigurati dostupnost dobra javnosti;
- poticati sudjelovanje pojedinaca, grupa i zajednica koje baštine dobro u identificiranju, definiranju, izvođenju i prenošenju dobra;
- popularizirati i promicati kulturno dobro održavanjem stručnih skupova, izložbi, putem pisanih i elektroničkih medija, audio- i videozapisa te na drugi način;
- poticati prenošenje i njegovanje kulturnoga dobra u izvornim i drugim sredinama;
- educirati stručni kadar za prenošenje znanja i vještina putem seminara, radionica, formalnoga i neformalnog obrazovanja;
- nastaviti s istraživanjem dobra te stručnim i znanstvenim vrednovanjem kao i primjerenim dokumentiranjem u svim oblicima i načinima suvremenoga bilježenja;
- promicati funkciju i značaj dobra u društvu te uključiti zaštitu dobra u planirane razvojne programe;
- senzibilizirati javnost i podupirati zaštitu i očuvanje dobra kako bi se izbjegla opasnost od nestajanja, uništenja ili komercijalizacije dobra.

Nositelj dobra dužan je provoditi mjere zaštite radi njegova očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno-tradicijske matrice i pojavnosti.

2.

Na navedeno nematerijalno kulturno dobro iz točke 1. izreke ovoga Rješenja primjenjuje se Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svi propisi koji se odnose na kulturna dobra.

4.

Predmetno kulturno dobro upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara, a upis će se objaviti u „Narodnim novinama“.

5.

Žalba ne odgađa izvršenje ovoga Rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Međimurska popevka neizostavan je dio današnje tradicijske kulture Međimurske županije te omiljen i prepoznatljiv glazbeno-tradicijski znak hrvatskog identiteta, koji pozornost privlači i izvan državnih granica. Međimurska popevka sastoji se od stihova koji se pjevaju na melodiju (vižu), oblikujući pjesmu (pesem). Ispjevana je tonskim nizovima s elementima pentatonike i/ili u starocrkvenim modusima (najčešće dorskom i eolskom). Uži melodijski opseg, češći u starijim plesnim napjevima, slijed tonova u nizu i ujednačen ritam obilježavaju starije napjeve. Njezinim daljnjim razvojem promjenjivost, asimetričnost i polimetričnost glavne su značajke ritmičke strukture napjeva koji se pjevaju s naglašenom osjećajnošću. No najstariji i najrašireniji metrički oblici jesu osmerac i deseterac plesnih, a dvanaesterac s cezurom u sredini stiha i nesimetrični deseterac

(4+6) pjevanih napjeva. U heterosilabičkim stihovima izmjenjuje se različit broj slogova. Najčešće se po četiri stiha udružuje u pjevnu strofu od četiri melodijske linije, nakon koje slijedi pripjev. Određeni stihovni predlošci prate i određeni repertoar melodija – katkad se u jednu cjelinu spajaju dijelovi stihovnih, odnosno melodijskih cjelina ili su različite stihovne cjeline ispjevane na istu ili sličnu melodiju, kao što i isti stihovi mogu biti različito ispjevani. S obzirom na metroritamsko ustrojstvo, prevladavaju napjevi u „čvrstom“ i napjevi u „slobodnom“ ritmu. Prema starosti stihova i prema metričkoj strukturi melodije, napjevi se mogu grupirati u starije (mitske tematike, pjevane uz kolo, ispjevane u mješovitom mjeri i u tzv. prirodnim ljestvicama) i u novije napjeve (o stvarnim događajima i ličnostima, razgranate melodije i ujednačene metričke strukture), a po oblikovno-stilskom i motivsko-tematskim obilježjima na epske i lirske pjesme.

Najstariji pronađeni tekstualni zapisi međimurskih tradicijskih pjesama datiraju na kraj 16. st. (Mariborsko-prekomurska/Martjanska pjesmarica I.), melografirani u 17. stoljeće (Pavlinški zbornik, Drnjanska pjesmarica), a najopsežniji uvelike zahvaljujući etnomuzikološkim i izdavačkim aktivnostima Vinka Žganca. Osim njega, njihovoj popularizaciji pridonijeli su melografski, obrađivački i skladateljski opusi Florijana Andrašeca, Krste Odaka, Josipa Štolcera Slavenskog, Ivana Mustača, Franje Dugana ml., Josipa Vrhovskog, Miroslava Magdalenića, Mirka Kolarića, Stjepana Miroslava Grđana, Ivana Ivančana, Miroslava Vuka Croate, Jerka Bezića i drugih.

Prvi zvučni zapisi i diskografska izdanja međimurskih tradicijskih napjeva datiraju iz 20-ih godina 20. st. Phonogrammarchiv u Beču od početka je stoljeća poticao terenska snimanja fonografom radi istraživanja jezika i govora te usmene kulturne baštine Austro-Ugarske Monarhije. Na hrvatskom tlu provodili su ih Milan Rešetar, Josip Široki, Božidar Širola i Milovan Gavazzi. Godine 1924. Gavazzi je zajedno sa Žgancem u pet međimurskih sela snimio 128 izvedbi međimurskih pučkih pjevača.

Međimurska se popevka prije 19. st. uglavnom izvodila *a cappella*, a katkad i uz pratnju na jednom glazbalu (npr. na češlju, svirali ili dudama). U drugoj polovici 19. st. njezinoj glasovnoj izvedbi pridružuje se pojedinačna (npr. na harmonici, usnoj harmonici, citri, cimbalu ili tamburi) i skupna instrumentalna pratnja *mužikašov* (npr. na jedinki i dudama ili na citri i harmonici; na violini ili harmonici i bugariji, na citri, violini i harmonici, na citri, violini i tamburi, na cimbalu, violini i bajsu, na cimbalu, violini i klarinetu, na prederici, braču i bajsu; na violini ili trubi, harmonici, kontri i bajsu; na 3 violine, kontri i bajsu; na harmonici, 2 violine, 2 tambure i bajsu), odnosno *šipošov* ako se u sastavu sviralo i na puhačem glazbalu (npr. na klarinetu, violini i bajsu, na klarinetu ili trubi, harmonici, kontri i bajsu). Krajem 19. st. javnoj glazbenoj praksi pridružuju se *cigači/ciganjska mužika*, češće u ulozi izvođača plesne glazbe, a od početka 20. st. u promenađnoj instrumentalnoj praksi i sastav limene glazbe bandisti koji krajem 20. st. počinju pratiti i pjevanje.

Melodijska jednoličnost i pripovjedni karakter obilježja su epskih napjeva koji se zbog toga rjeđe izvode i brže zaboravljaju. No njihovu pamćenju pridonose formulaičan stil, tehnike ponavljanja, jednostavna glagolska vremena, postupnost i ujednačenost. *Bajkovite napjeve* obilježavaju mitski motivi, trodijelnost razvoja radnje (uvod – zaplet – rasplet) i sretan svršetak. *Pjesme-novele* pjevaju o regionalnim povijesnim i porodičnim temama. Naricaljke i svečano hvalospjevno oprastanje – govorno *svatovsko*, odnosno pjevano *mrtvečko govorenje/spričavanje*, biblijske su parafraze formulaičnog, ritmiziranog, barokiziranog i dvanaesterakoga slobodnog stiha na zadani strukturni predložak. Romantični ugođaj kraće radnje napjeva s nesretnim, odnosno sretnim/pravednim svršetkom, tragične balade i dinamičnije romance približavaju lirici. Balade obilježavaju mahom unakrsna (abab) i nepotpuna (abxb) rima, istaknuti i dramatičan razvoj lirske teme s nesretnim svršetkom, češća uporaba svršenih glagolskih vremena te usklađenost sintaktičke i metričke strukture. U baladnim svrpticama *bugaršćicama*, sačuvanima u zapisima 16., 17. i 18. stoljeća, dugim stihom (od trinaesterca do devetnaesterca) sjetno intoniran prikaz unutarnjih stanja i iracionalnih djelovanja pojedinca u sukobu s okolinom, prati šesteročki ili sedmerački pripjev. Osim *mitskih, obredno-običajnih* (tužbalice, blagdanske, romarske i svadbene pjesme), *situacijskih* (uspavanke, dječje i šaljive pjesme, rugalice, radni i socijalni napjevi) te *zavičajno-domoljubnih* i *duhovnih napjeva, refleksivni ili spoznajni* lirski napjevi najvećim dijelom obuhvaćaju *ljubavne pjesme*. Obilježava ih sažimanje radnje, tehnika nagovještaja i poantni svršetak te pjev u prvom licu jednine. Zbog potpunoga ili djelomičnog ponavljanja i dometanja stihova na dramatičnim mjestima, ali i zbog gradacije izbjegavanjem ponavljanja, mijenjanjem brzine i jačine izvođenja, katkad podsjećaju na epske napjeve. Prema starijoj tradiciji napjev *upjevava* najbolja pjevačica (*počimalja/popevačica*) ili najbolji pjevač (*pređar/vižar*), a ostali pjevači u skupini prihvate, dalje skupno pjevajući jednoglasno i prirodnom postavom glasa u srednjem registru, uz često ornamentiranje glavnih tonova, sklizanje pjevačkoga glasa s tona na ton do završnoga tona i uz tiše izgovaranje zadnjega sloga jedne logičke glazbene cjeline. Zahvaljujući nastojanjima školovanih zborovođa, a s vremenom i članova pjevačkih skupina, kao i svojevrsnoga nadmetanja u glasovnim sposobnostima na folklornim i drugim javnim priredbama, novija tradicija bilježi višeglasnu izvedbu sve uspješnijih folklornih pjevačkih skupina i zborova.

Od 1995. godine do danas, između 66 međimurskih kulturno-umjetničkih udruga, Zajednica hrvatskih kulturno-umjetničkih udruga Međimurske županije (Zajednica HKUU MŽ) okuplja pedesetak društava koja njeguju međimurske tradicijske napjeve. Zajedno s pojedinim glazbenicima, one se redovito predstavljaju na tradicijskim kulturno-glazbenim lokalnim, državnim i regionalnim manifestacijama, među kojima se ističu one županijske:

Smotra hrvatske pučke popijevke iz Međimurja *Međimurske popevke* u Nedelišću (od 1971.), Smotra izvornog međimorskog folkloru u Donjoj Dubravi (od 1974.), Smotra pjevačkih zborova i vokalnih skupina Međimurja (od 1999.), Smotra starih međimorskih narodnih i sakralnih pjesama *Pjesmarica naših mamica* u Ivanovcu (od 2005.), Smotra dječje međimorske popevke u Martinu na Muri (od 2008.) i druge. Te su manifestacije, zajedno s tendencijama u novovjekovnome javnom glazbovanju, iznjedrile nekoliko glazbenih stilova (autentični, folklorni, klasični, zbarski, zabavni, rock, jazz, etno) vokalne, vokalno-instrumentalne ili instrumentalne izvedbe.

Međimorska popevka sačuvana je od zaborava zahvaljujući opstojnosti međimorskih župa pod okriljem Zagrebačke (nad)biskupije za vrijeme austro-ugarske vlasti, zatim zahvaljujući etnomuzikološkom, melografskom i pedagoškom radu međimorskih skladatelja i kantora, organiziranim aktivnostima i manifestacijama programske kulturne scene amaterskih društava i darovitih pojedinaca, neizostavnom dijelu današnje tradicijske kulture Međimorske županije. Njegovanju i očuvanju tradicijskih međimorskih napjeva proteklih je desetljeća znatno pridonijela Smotra *Međimorske popevke* u Nedelišću, utemeljena 1971. i posvećena upravo tradicijskom pjevanju Međimurja. Oni su još uvijek živa glazbena tradicija i čimbenik društvenog povezivanja uz periodična neslužbena obiteljska i prijateljska okupljanja Međimurki i Međimuraca (rođendanska, imendanska, svadbena, proštenjarska, novogodišnja i radna – berba uroda, gradnja kuće...), pridonoseći istodobno i ugledu istaknutih glazbenih osobnosti (pjevačica i pjevača, solistica i solista, kantorica i kantora, zborovotkinja i zborovođa, glazbenih pedagoginja i pedagoga i sl.). Značajan dio (ne)objavljene zvučne i slikovno-zvučne građe 20. i 21. st. čuva se u arhivima Instituta za etnologiju i folkloristiku, Hrvatske radiotelevizije (HRT) u Zagrebu i Smotre Međimorske popevke u Nedelišću. Udruga Matapur iz Lopatina sustavno prikuplja i popisuje međimorske popevke, a u planu je obrada, digitalizacija, sustavno proučavanje, predstavljanje i populariziranje.

Na osnovi predočene dokumentacije i iznesenih činjenica, a prema preporuci Povjerenstva za nematerijalnu kulturnu baštinu, Stručno povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra na sjednici održanoj 14. lipnja 2013. godine utvrdilo je da **Međimorska popevka** ima svojstvo nematerijalnoga kulturnog dobra.

Donošenjem ovoga Rješenja, sukladno članku 12. stavku 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, na predmetno dobro primjenjuje se citirani Zakon, kao i svi drugi propisi koji se odnose na kulturna dobra.

Sukladno članku 12. stavku 4. istoga Zakona, točkom 4. izreke ovoga Rješenja, određena je obveza upisa predmetnoga dobra u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara. Temeljem članka 16. stavka 1. istoga Zakona određuje se objava toga upisa u „Narodnim novinama“.

Sukladno članku 12. stavku 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, žalba protiv ovoga Rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

Iz gore navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ovoga Rješenja može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske u roku od 15 dana od njegova primitka. Žalba se predaje tijelu neposredno ili šalje poštom preporučeno Ministarstvu kulture, Povjerenstvu za žalbe, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb, a može se izjaviti i usmeno u zapisnik. Na žalbu se, sukladno članku 7. stavku 1. točki 19. Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11), ne plaća upravna pristojba.

POMOĆNICA MINISTRICE

Dostaviti:

1. Udruga Matapur Zasadbreg, Zasadbreg 197 D, 40 311 Lopatinec
2. Zajednica HKUU Međimorske županije, Trg Republike 7, 10 000 Čakovec
3. KUU Seljačka sloga Nedelišće, Trg Republike 9, 40 300 Nedelišće
4. Grad Čakovec, n/r gradonačelniku Branku Šalamonu, Kraljevska ulica 1, 10 000 Čakovec
5. Općina Sveti Juraj na Bregu, Pleškovec 27, 40 311 Lopatinec
6. Općina Nedelišće, Maršala Tita 1, 40 305 Nedelišće
7. Lado Ansabl narodnih plesova i pjesama Hrvatske, Trg maršala Tita 6a, 10 000 Zagreb
8. Međimorska županija, Ivan Perhoč, Ruđera Boškovića 2, Čakovec
9. Institut za etnologiju i folkloristiku, Šubićeva 42, 10 000 Zagreb
10. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine
 - Konzervatorski odjel u Varaždinu, Gundulićeva 2, 42 000 Varaždin
 - Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, ovdje
 - Pismohrana, ovdje

/Coat of arms of the Republic of Croatia/

REPUBLIC OF CROATIA
MINISTRY OF CULTURE

ADMINISTRATION FOR THE PROTECTION OF CULTURAL HERITAGE

Reg. No.: UP/I- 612-08/13-06/0128

Ref. No.: 532-04-01-02/9-13-1

Zagreb, 14 June 2013

The Ministry of Culture, pursuant to Article 12, paragraph 1 of the Act on the Protection and Preservation of Cultural Goods (Official Gazette, nos. 69/99, 151/03, 157/03, Corrigenda nos. 87/09, 88/10, 61/11) and Article 20, paragraph 1 of the Regulations on the Form, Content and Method of Keeping the Register of Cultural Goods of the Republic of Croatia (Official Gazette no. 89/11), renders a

R E S O L U T I O N

Establishing that **Međimurska popevka**, a traditional folk song from the Međimurje region, has the attributes of intangible culture heritage in line with Article 9, paragraph 1, indent 2 of the Act on the Protection and Preservation of Cultural Goods.

1.

With regard to the cultural good from item 1 of the Resolution the following system of protection has been established:

- ensure public accessibility to the good;
- promote participation of individuals, groups and communities that cultivate the good in terms of its identification, definition, performance and transmission;
- popularize and promote the cultural good through the organization of professional gatherings, exhibitions, by way of written electronic media, audio and video recordings and in other ways;
- promote transmission and cultivation of the cultural good in its indigenous and in other environments;
- educate professional staff in the transfer of knowledge and skills through seminars, workshops, formal and informal education;
- continue with research of the good and professional and scholarly evaluation as well as appropriate documentation in all the existing forms and ways of contemporary recordings;
- promote the function and significance of the good in society and include the protection of the good in planned development programmes;
- enhance public awareness and support the protection and preservation of the good so as to avoid the threat of disappearance, destruction or commercialization of the good.

The holder of the good has the obligation of implementing measures of protection for its preservation in accordance with the Act on the Protection and Preservation of Cultural Goods and all regulations that relate to cultural goods, adhering to its historical-traditional matrix and manifestation.

2.

The Act on the Protection and Preservation of Cultural Goods and all regulations that relate to cultural goods apply to the cultural good from item 1 of the Resolution.

4.

The cultural good from item 1 of the Resolution shall be inscribed in the Register of Cultural Goods of the Republic of Croatia – List of Protected Cultural Goods and its inscription published in the Official Gazette.

5.

An appeal does not delay the implementation of the Resolution.

E x p o s i t i o n

Međimurska popevka, a traditional folk song from the Međimurje region, is an essential part of the existing traditional culture of the Međimurje County and a loved and recognizable musical and traditional feature of Croatian identity that attracts attention beyond state borders. The Međimurska popevka consists of verse lines sung to a melody (viža) and thus forming a song (pesem). It is sung in tonal sequences with elements of a pentatonic

scale and/or old sacral modes (most frequently Doric and Aeolian). A tighter melodic scope, more frequently found in older dance melodies, a sequence of tones in succession and uniform rhythm characterize the older tunes. In its further development, alterability, asymmetry and a variety of metres are the main characteristics of the rhythmic structure of the song that is sung with highly expressed emotion. However, the oldest and most wide spread metric forms are eight and ten syllable metric lines in dance songs and twelve-syllable ones with a caesura in mid verse as well as asymmetric decasyllables (4+6) in sung melodies. In the hetero-syllable verses various numbers of syllables are interchanged. Most frequently four verses are joined in a melodic verse made up of four melodic lines and followed by a chorus. Specific verse patterns also follow specific melody repertoires – at times parts of the verses, namely melodic units, are integrated or different parts of the verses are sung to the same/similar melody while same verses can be sung in a variety of ways. Given the metro-rhythmic set up, “strict” and “free” rhythm melodies prevail. According to the age of the verses and metric structure of the melody, the songs can be grouped into older forms (mythical in theme and sung to the wheel dance, sung in a mixed scale and in so called natural scales) and more contemporary verses (dealing with real events and people, of a more diversified melody and even metrical structure) while according to their formative-stylistic and motif-thematic features they can be divided into epic and lyric.

The oldest found textual recordings of the Međimurje traditional songs dating from the late 16th century (the Maribor-Prekmurja/Martjanska song book I) were musically noted in the 17 century (Pauline Compendium, Dmanj Song book), and most comprehensively by the ethno-musicological and publishing activities of Vinko Žganec. The popularization of these songs was additionally promoted by the melographic, arrangement and composition opuses of Florijan Andrašec, Krsto Odak, Josip Štolcer Slavenski, Ivan Mustač, Franjo Dugan Jr., Josip Vrhovski, Miroslav Magdalenić, Mirko Kolarić, Stjepan Miroslav Grđan, Ivan Ivančan, Miroslav Vuk Croatia, Jerko Bezić and others.

The first sound tracks and recordings of the traditional Međimurska popevka date from the 1920s. The Phonogrammarchiv from Vienna encouraged phonograph field recordings since the beginning of the 20th century with the aim of researching the language and speech of oral cultural heritage of the Austro-Hungarian Monarchy. In Croatia they were carried out by Milan Rešetar, Josip Široki, Božidar Širola and Milovan Gavazzi. In 1924 Gavazzi, together with Žganec, recorded 128 interpretations of folk singers in five villages in Međimurje.

Prior to the 19th century the Međimurska popevka was generally performed *a cappella* and at times accompanied by only one instrument (for example, a comb, flue pipe, duda - a traditional bagpipe). In the second half of the 19th century its vocal presentation was supplemented by individual performances (for example, the accordion, harmonica, sitar, cimbalom or tamboura) and joint instrumental accompaniment *mužikašov* (for example, a single pipe and duda or a sitar and accordion; a violin or accordion and bugarija (a lute-type stringed instrument), a sitar, violin and accordion, sitar violin and tamboura, cymbal violin and bajs (a three-string violoncello-like Croatian instrument), cymbal, violin and clarinet, by a predica, brač and bajs (traditional folk instruments); a violin or trumpet, accordion, contra and bajs; three violins; contrabass and bajs; an accordion, 2 violins, two tamboura and bajs), namely, *šipošov*, if wind instruments are also included in the ensemble (for example, the clarinet, violin and bajs, clarinet or trumpet, accordion, contrabass and bajs). In the late 19th century the public musical practice began including *gypsies gypsy music*, most frequently in the performance of dance music and from the early 20th century, brass bands began taking part in promenade instrumental practices with the addition of singing in the late 20th century.

The melodic monotony and the narrative character of the music are the characteristics of epic songs which render them less frequently performed and more easily forgotten. On the other hand, due to their formulaic style, repetition techniques, simple verb tenses, gradualness and uniformity they are actually easily learnt/memorised. *Fairytales-like* melodies are characterized by mythic motifs, three-part development of the story (introduction, plot, outcome) and a happy ending. *Songs-novellas* speak of regional historical and family events. Funeral dirges and ceremonial panegyric farewells – oral *svatovsko* (wedding), sung funeral paeon (*mrtvečko govorenje/spričavanje*) are biblical paraphrases in formulaic, rhythmic baroque style twelve-syllable free verse on the given structural template. The romantic atmosphere of the rather short story of the lyrics with either an unhappy or happy/just ending, tragic ballads and more dynamic romances are closer to lyric poetry. The ballads are mainly characterized by cross (abab) and incomplete (abxb) rhymes, a distinct and dramatic development of the lyric theme with an unhappy ending, more frequent use of preterite verb tenses and alignment of the syntax with the metric structure. In the ballad subtypes, so called *bugaršćice*, preserved in 16th, 17th and 18th centuries' records, with their long verses (from thirteen to nineteen syllable lines), melancholy representation of emotional states and irrational behaviour of individuals in conflict with the surroundings, are accompanied by six or seven part choruses. Besides *mythical, ritual-custom* (lamentations, festive, pilgrimage and wedding songs), *situational* (lullabies, children's and

humorous songs, satirical songs, work related and social songs) as well as *regional-patriotic* and *spiritual songs*, *reflexive* or *insightful* lyric songs are mostly *love songs*. They are characterized by a summarized story, foreboding technique and ending expressing a specific point presented in the first person singular. Due to the complete or partial repetition and super-addition of verses in dramatic sections and also due to gradation by avoiding repetitions, a change of pace and forcefulness of expression, they at times seem similar to epic songs. According to the old tradition the melody is first *vocally extended* by the best female singer (*počimalja/popevačica*), or best male singer (*predar/vižar*) while the other singers from the group take on the melody, singing in one voice and in natural mid- register with frequent variations and embellishments of the leading melody, sliding their singing voices from tone to tone to the final tone and with a quieter pronunciation of the last syllable of a logical musical composition. From the efforts of professional choirmasters and, with time, of the members of the singing groups as well as specific competitions in vocal abilities at folklore and other public performances, a more recent tradition is registering polyphonic interpretations by increasingly successful folklore singing groups and choirs.

Since 1995, among the 66 existing Međimurje cultural associations, about fifty of them are organised into the Community of Croatian Cultural Associations of the Međimurje County (Zajednica HKUU MŽ) to curate traditional Međimurska popevka. Together with individual musicians they regularly participate in traditional cultural and musical, local, national and regional events. The most prominent ones are those held at the county level: *Međimurske popevke* (Festival of Croatian Međimurje Folksongs) in Nedelišće (since 1971), *Smotra izvornog međimurskog folklor*a (Festival of Original Međimurje Folklore) in Donja Dubrava (since 1974), *Smotra pjevačkih zborova i vokalnih skupina Međimurja* (Festival of Međimurje Choruses and Vocal Groups, since 1999), *Pjesmarica naših mamica* (Festival of old Međimurje Folk and Sacral songs in Ivanovac (since 2005), *Smotra dječje popevke* (Festival of Međimurje Children's Songs in Martin na Muri - since 2008) and others. These events, together with tendencies in early modern age public music-making gave rise to a number of musical styles (indigenous, folklore, classical, chorus, popular, rock, jazz, ethno) in vocal, vocal and instrumental or instrumental interpretations.

The Međimurska popevka has been preserved from oblivion as a result of the continual existence of the Međimurje parishes under the auspice of the Zagreb (Arch) Diocese during the Austro-Hungarian rule and then because of the ethno-music, melographic and pedagogical work of composers and cantors in Međimurje who organized activities and events of the cultural scene of amateur societies and talented individuals which are an indispensable part of the present day traditional culture of the Međimurje County. *Međimurske popevke*, the Festival of Međimurje Songs in Nedelišće, founded in 1971, devoted exclusively to Međimurje traditional songs is contributed with cultivation and preservation of traditional Međimurska popevka in recent decades. They remain a form of live musical tradition and an element of social cohesion during periodical informal gatherings of families and friends in Međimurje (birthdays, name day celebrations, weddings, marriage proposals, New Year's celebrations and work related events (harvests, house building...), contributing to the reputation of renowned individuals (singers, soloists, cantors, chorus-masters, music pedagogues, etc.). A considerable part of the (un)published audio and graphic-audio materials from the 20th and 21st centuries are kept in the archives of the Institute for Ethnology and Folklore, Croatian Radio Television (HRT) in Zagreb and Festival of Međimurje Songs in Nedelišće. The Matapur Association from Lopatnica systematically collects and catalogues Međimurska popevka and it plans to digitalize and systematically study, promote and popularize the songs.

On account of the presented documentation and facts and in line with the recommendation of the Committee for Intangible Cultural Heritage, the Expert Commission for establishing the features of a cultural good has determined at its session held on 14 July 2013 that the **Međimurska popevka** has the attributes of an intangible cultural good. Rendering this Resolution and in line with the Act on the Protection and Preservation of Cultural Goods, Article 12, paragraph 1, as well as all other regulations relating to cultural goods, shall be applied to the good in question. Pursuant to Article 12, paragraph 4, item 4 of the Resolution sets out the obligation of inscribing the good in the Register of Cultural Goods of the Republic of Croatia – in the List of Protected Cultural Goods. Article 16, paragraph 1, of the abovementioned Act sets out the obligation of publishing the inscription in the Official Gazette. In line with the Act on the Protection and Preservation of Cultural Goods, Article 12, paragraph 5 an appeal against the Resolution does not delay its implementation.

Given the above mentioned reasons it has been decided as presented.

Legal remedy provisions:

An appeal against the Resolution can be lodged with the Appeal Committee in the Ministry of Culture of the Republic of Croatia within 15 days of its receipt. The appeal is submitted to the body directly or sent by registered mail to the Ministry of Culture, the Appeal Committee, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb or by way of a recorded verbal statement. In accordance with Article 7, paragraph 1, item 19 of the Administrative Tax Act ("Official

Gazette”, nos. 8/96, 77/96,131/97,68/98, 66/99, 145/99, 116/00, 163/03, 17/04,141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, administrative tax shall not be applied to the appeal.

ASSISTANT MINISTER

Sanja Šaban

/Signed by Assistant Minister/

/stamp: Republic of Croatia, Ministry of Culture/

Copies to:

1. Matapur Association Zasadbreg, Zasadbreg 197D, 40 311 Lopatinec
2. Community of Croatian Cultural Association of the Međimurje County, Trg Republike 2, 40 000 Čakovec
3. Cultural Association Seljačka sloga Nedelišće, Trg Republike 9, 40 305 Nedelišće
4. City of Čakovec, Mayor Branko Šalamon, Kralja Tomislav 15, 40 000 Čakovec
5. Municipality Sveti Juraj na Bregu, Pleškovec 27, 40 311 Lopatinec
6. Municipality Nedelišće, Maršala Tita 1, 40 305 Nedelišće
7. Lado, National Folk Dance Ensemble of Croatia, Trg Maršala Tita 6a, 10 000 Zagreb
8. Međimurje County, Ivan Perhoč, Ruđera Boškovića 2, Čakovec
9. Institute for Ethnology and Folklore, Šubićeva 42, 10 000 Zagreb
10. Ministry of Culture, Administration for the Protection of Cultural Heritage
 - Conservation Department in Varaždin, Gundulićeva 2, 42 000 Varaždin
 - Register of Cultural Goods of the Republic of Croatia – Ministry
 - Archives, Ministry